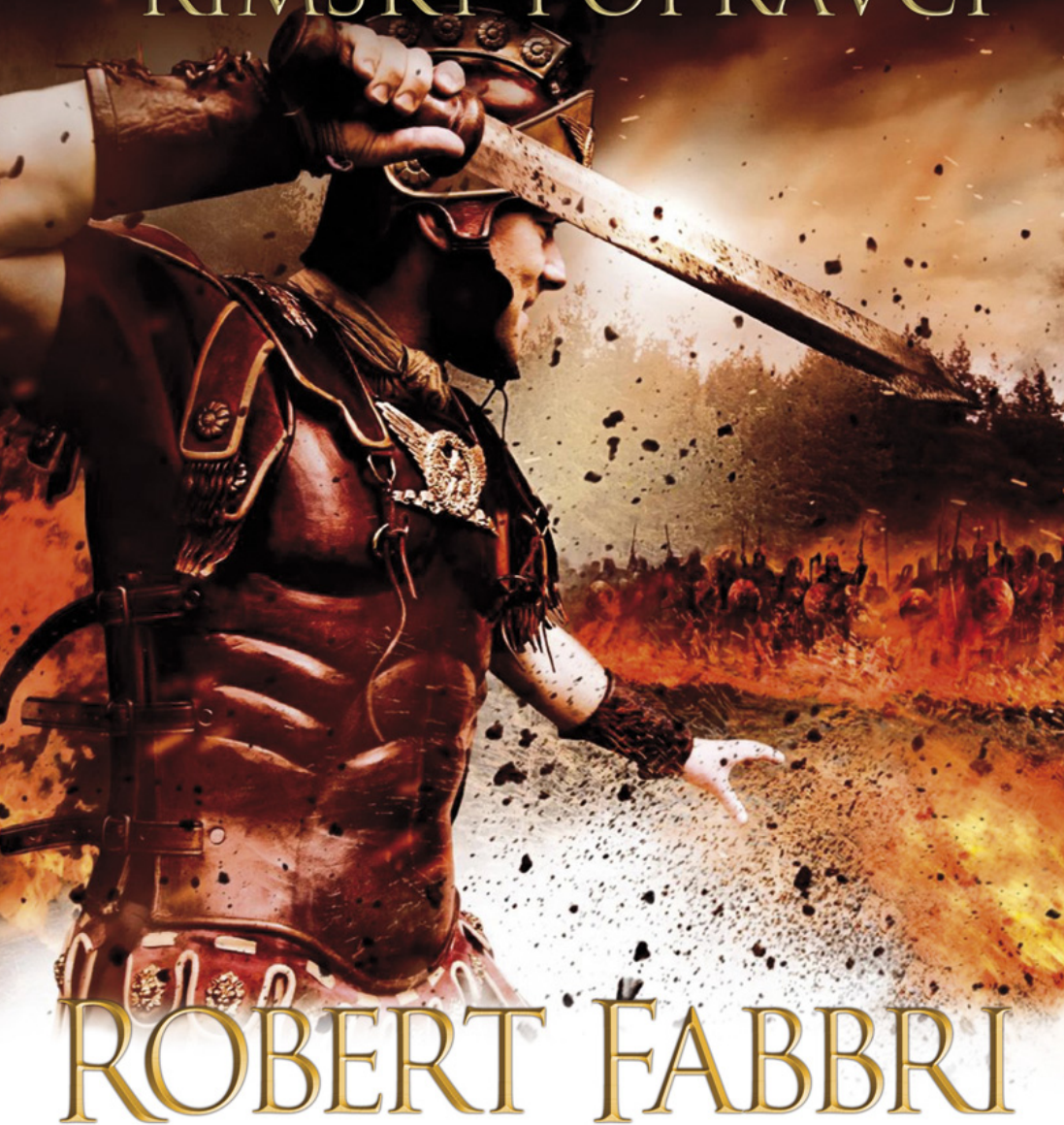

VESPASIÁN ŘÍMSKÝ POPRAVČÍ

VESPASIÁN

ŘÍMSKÝ POPRAVČÍ

VESPASIÁN ŘÍMSKÝ POPRAVČÍ

ROBERT FABBRİ

Přeložil Jaroslav Žerávek

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2014

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2012 by Robert Fabbri

All rights reserved.

Z anglického originálu *Vespasian. Rome's Executioner*

(Published by Corvus, Great Britain, 2012)

přeložil © 2014 Jaroslav Žerávek

Redakce textu: Robert Kubánek

Jazyková korektura: Jan Řehoř

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-169-9

Mé tetě Elisabeth Woodthorové,
na kterou jsem se vždy mohl spolehnout.

PROLOG

ŘÍM, LISTOPAD ROKU 29 PO KR.

STACCATO Klapotu – ocvočkové sandály na mokrých kamenech – se odrazilo od ušmudlaných cihlových zdí v neosvětlené uličce na kopci Viminalu, po kterém svižně kráčely dvě postavy v pláštích s kápěmi. Tísňivý pocit v temnotě bezměsíčné noci ještě zvyšovala první zimní mlha, která toho večera zahalila město; vodní pára se spojila s kouřem, jenž stoupal z nesčetných ohnišť hustě osídlené čtvrti Subura, ulpívala na vlhkých vlněných pláštích mužů a vířila za nimi. Mihotavý svit smolných pochodní, které spěchající drželi v rukou, jen slabě ozařoval jinak neproniknutelné přitmy.

Muži věděli, že je někdo sleduje, ale ani jeden z nich se neohlédl. Jen by je to zpomalovalo, a kromě toho jim žádné bezprostřední nebezpečí nehrozilo. Z kradmých a odměřených kroků bylo zřejmé, že jejich pronásledovateli jsou špehové, ne zloději.

Pokračovali dál, jak nejrychleji to šlo, a za chůze se vyhýbali kopám odpadků, mrtvému psu, hromádkám výkalů a také jedné nešťastné oběti pouličních zlodějů, která slabě sténala v kaluži vlastní krve. Protože netoužili sdílet osud umírajícího muže, minuli ho bez jediného pohledu a pokračovali k vrcholu Viminalu. Zde už v širších ulicích obytné čtvrti občas hlídkovali vigilové, příslušníci noční hlídky, s obávanými palicemi. Jenže ti dva nijak po setkání s touto odnoží římských strážců pořádku netoužili. Nebylo žádoucí, aby je zastavili a vyslýchali, proto si schválně zvolili přímou cestu z Palatinu, odkud vyšli, přes uličky Subury plné zločinu na Viminal, aby se co nejdéle vyhýbali širším a hlídanějším městským

tepnám. Takhle pozdě a očividně bez ozbrojeného doprovodu by okamžitě vzbudili podezření – a pro úspěch svého úkolu potřebovali dorazit do cíle bez problémů a bez pronásledovatelů.

Ve snaze setrást muže, kteří se jim drželi v patách, se dali do běhu, jenže navzdory rychlým odbočením vlevo a vpravo je ozvěna kroků opět dostihla. Tentokrát už se jasně rozléhaly přes výkřiky zdušené mlhou a neustávající noční rachocení povozů a koňských podkov, jež stoupalo z kotle lidského zoufalství a bídy, který vřel dole v Subuře.

Když zahruli za další roh, jeden z mužů pohlédl na svého společníka. „Myslím, že bychom se jich měli zbavit, než budeme pokračovat,“ sykl a vtáhl ho do nedalekých dveří.

„Jak myslíš, pane,“ odpověděl klidným hlasem druhý muž. Byl starší než jeho druh, s černým plnovousem, který se dal pod kápí ve světle pochodně sotva rozpoznat. „A jak doporučuješ, abychom to provedli? Podle těch kroků bych řekl, že jsou čtyři.“

Mladšímu muži přelétl po viditelné části tváře podrážděný výraz, ale protože svého společníka už znal čtyři roky, zvykl si na jeho bezvadné způsoby a úctu. Koneckonců to byl pořád otrok.

„Nemám žádný zvláštní plán. Prostě na ně skočíme, až nás budou mít,“ odvětil a tiše vytáhl z pochvy *gladius*. Privilegia nosit ve městě meč mohli požívat pouze příslušníci pretoriánské gardy a městské kohorty. Právě to byl hlavní důvod, proč ti dva nepotřebovali, aby je hlídky zastavily.

Starší muž se usmál nad vznětlivostí svého mladého přítele a současně i on tasil *gladius*. „Jednoduché plány jsou často nejlepší, pane, ale smím přece jen navrhnout jedno drobné vylepšení?“

„Jaké?“

„Já zůstanu s pochodněmi tady. Ty se schováš na druhé straně uličky a vezmeš je ze zadu, když půjdou po mně. To nám dá šanci trochu tu jejich přesilu srovnat.“

Mladík se zatvářil našťavaně, že na tak jednoduchou lest nepřišel sám, ale poslechl svého druha. Vytáhl zpoza opasku krátkou dýku a čekal se zbraní v každé ruce, neviditelný v té kluzké tmě. Jen uvažoval, jak se jeho společníkovi podařilo skrýt obě pochodně tak, že ve tmě nezáří.

O několik okamžiků později už na konci uličky zaslechl hlasy. „Za-

hnuli tamhle, jsem si tím jistý,“ zavrčel muž vpředu na dalšího, když odbočili za roh. „Vědí, že jsme jim v patách, zrychlili... Co to...?“

Než mohl dokončit nadávku, vzduchem prolétla hořící pochodeň a zasáhla ho ze strany do krku. Hořící smůla potřísnila muži mastnou vlnu pláště i vlasy, takže se obojí okamžitě vzňalo. Zaječel a klesl na kolena, když mu hlavu obklopila ohnivá koule a těžký vzduch naplnil ostrý nakyslý pach hořících vlasů a látky. Jeho společník měl čas sotva na to, aby rychlý běh událostí zaznamenal. Vzápětí ucítil, jak mu bradou projel ostrý hrot gladia, vyšel levým uchem a napůl mu oddělil čelist. Smysly mu naplnila nepředstavitelná bolest a dýchací trubici zalila horká krev. Klesl na zem, rukama si svíral ránu, a když ze sebe vyrazil dlouhý klokotavý výkřik, z úst mu vytryskla hustá tmavá sprška.

Mladší muž vyskočil ze svého úkrytu přímo na dva následující špehy a odřízl jim cestu. Nová hrozba, která se vynořila ze stínů za nimi, byla pro muže zvyklé na práci ve skrytu a přepadávání obětí v temných uličkách příliš mnoho; odhodili dýky a ozařování plameny z hořícího pláště a tuniky dosud se zmitajícího vůdce klesli na jedno koleno na znamení, že se vzdávají.

„Vy zbabělí červi,“ usklíbl se mladší z mužů, „plížíte se za námi. Kdo vás poslal?“

„Prosím, pane, neublížíme ti,“ zažadonil bližší z těch dvou.

„Že neublížíte?“ Mladíka se zmocnil vztek. „Tak to já vám taky ne.“ Nacvičeným vojenským pohybem vbodl gladius špehovi do krku a protal mu míchu. Muž se zhroutl bez hlesu mrtvý na zem. Jeho jediný zbývající druh upřel ohromený pohled na čerstvou mrtvolu a očima žadonil o milost. Přestal ovládat svůj močový měchýř a rozvzlykal se.

„Můžeš vyvážnout živý,“ prohlásil mladík. „Pověz, kdo tě poslal?“

„Livilla.“

Mladý muž přikývl. Jeho podezření se očividně potvrdilo.

„Děkujeme,“ pronesl jeho vousatý společník a přistoupil za klečícího muže. „Ale bohužel tě nemůžeme nechat běžet.“ Popadl muže za vlasy, zaklonil mu hlavu a rychle mu podřízl hrdlo. Pak ho svíjejícího se odhodil na zem. „Teď ještě doraz tam toho, pane,“ ukázal na doutnajícího vůdce, který ležel na zemi a tiše naříkal, „a pak odsud zmizíme.“

Po dalších čtyřech stovkách metrů došli bez nehody do cíle: k dřevěným dveřím obitým železem v ulici lampářů blízko viminalské brány. Voustátý muž třikrát zabušil, chvíli počkal a pak signál opakoval. Po několika okamžicích se odsunula špehýrka a příchozí si prohlédl ježatý vousáč.

„Co chcete?“

Muži shodili kápě a pozvedli pochodně, aby jim ozařovaly obličej.

„Jsem Titus Flavius Sabinus a toto je Pallas, správce paní Antonie,“ odpověděl mladší. „Přišli jsme na dohodnutou schůzku s tribunem Quintem Naeviem Cordem Sutoriem Macronem z pretoriánské gardy v záležitosti, která se týká pouze dámy a tribuna.“

Špehýrka se zabouchla, dveře zavržaly a otevřely se. Sabinus a Pallas nechali pochodně v držácích na venkovní zdi a vešli do malé, slabě osvětlené místnosti, která ve srovnání s tísnivým šerem, jímž putovali, působila teple a útulně. Na podlaze z ohoblovaných prken bylo rozmístěno několik skládacích stoliček a dva stoly, na kterých blikaly olejové lampy. Naproti, před vstupem krytým závěsem, stál prostý dřevěný stůl. Až na další dvě lampy na každém jeho konci už místnost nic neozařovalo.

„Tribun vás za chvíli přijme,“ pronesl úsečně strážný u dveří. Na sobě měl služební uniformu pretoriánské gardy: opásanou černou tuniku s bílým lemem a bílou tógou, pod kterou visel na bandalíru přehozeném přes rameno gladius. „Vaše zbraně prosím.“

Váhavě odevzdali meče a dýky strážnému a ten je odložil na stůl tak, aby na ně nedosáhli. Protože je nevyzval, aby se posadili, čekali Sabinus s Pallem mlčky ve stoje. Pretorián přešel k závěsu a zůstal tam stát s rukou na jílci gladia. Hleděl na ně jasně modrýma očima pod srostlým obočím.

Zpoza závěsu k nim doléhal nezaměnitelný zvuk ukájené ženy. Strážný nehnul brvou, když tiché sténání postupně sílilo, prohlubovalo se a vyvrcholilo dlouhým výkřikem extáze, který náhle přerušilo několik ostrých prudkých ran. Žena se rozvzlykala, ale silný úder, po němž evidentně omdlela, ji umlčel. V nastalém tichu pohlédl Sabinus nervózně na Palla, který se tvářil stejně netečně jako strážný. Jako otrok byl zvyklý, že s ním zacházejí jako s kusem nábytku, a dokázal dobře skrývat emoce.

Závěs se prudce odhrnul; strážný se postavil do pozoru. Ze dveří vyšel Naevius Sutorius Macro, mohutný rozložitý muž po čtyřicítce, s výškou přes metr osmdesát, oblečený v přepásané pretoriánské tunice. Silné svalnaté paže a nohy mu pokrývaly krátké tvrdé černé chlupy a chumáče mu jich lezly také zpod límce tuniky. Obličej měl hranatý, úzké rty, vypočítavé oči a krátce po vojensku zastřižené vlasy. Byl to muž, z něhož číselna autorita a touha po moci.

Pallas zachoval navenek nevyzpytatelný výraz, ale v duchu se usmál; viděl, že jeho paní si k tomu, co měla v úmyslu, vybrala správného muže. Sabinus sám se bezděčně napřímil, ačkoli k vojákům už nepatřil. Po Macronově obličejí přelétl pobavený úsměšek. Byl zvyklý, že tak na lidi působí, a vychutnával si nadřazenost, kterou jim dával pocítovat.

„Pohov, občane,“ zavrčel a bavil se znepokojením mladíka, který ze sebe udělal hlupáka. „Víš, kdo jsem, jinak bys tady nebyl. Představ se a pak mi pověz, proč paní Antonia považovala za vhodné poslat mi se vzkazem bezvýznamného mladíka a otroka.“

Sabinus polkl vztek vyvolaný urážkou, kterou Macro pronesl s cílem vyprovokovat ho. Pohlédl Macrovi do očí. „Jsem Titus Flavius Sabinus a tohle je...“

„Vím, co je ten otrok zač,“ přerušil ho úsečně Macro a sedl si na židli za stolem, „to ty mě zajímáš. Odkud pochází tvoje rodina?“

„Jsme z Reate; můj otec byl pilus prior centurio druhé kohorty dvacáté legie Valeria Victrix a bojoval pod naším milovaným císařem v Germánii, než jej propustili ze zdravotních důvodů. Bratr mé matky, Gaius Vespasius Pollo, má hodnost senátora a před sedmi roky byl přetorem.“ Sabinus se zarazil a dobře si uvědomoval, z jak tuctového rodu pochází.

„Ano, senátora Polla znám. Býval jsem jeho klientem, ale byl příliš slabý a bezmocný, než aby mi mohl pomoci dosáhnout toho, co jsem chtěl od Říma, proto jsem ho ponížil tím, že jsem se jej zřekl. Třeba budeš chtít jednoho dne tuhle rodinnou urážku pomstít.“

Sabinus zavrtěl hlavou. „Jsem zde čistě kvůli paní Antonii.“

„No, synovče bývalého přetora, co máš společného s Antonii?“

„Můj strýc se těší její přízni,“ odpověděl mladík prostě.

„Takže rybka – bývalý prétor – hledá ochranu u velryby a na oplátku

za ni dělá špinavou práci. A jeho synovce povýšili do hrdé hodnosti poslíčka. No, poslíčku, tak se posaď a sděl, co mi přinášíš.“

Sabinus přijal nabídku. Byl rád, že už nemusí snášet pocit, že je nezbedný žáček, který se musí hájit před svým *gramatikem*. „Já zprávu nepřináším, tribune. Jsem zde jen proto, abych dodal vážnosti hlasu otroka. Zpráva má Pallas.“

„Vážnosti?“ Macro se zamračil. „Takže velká paní si nejspíš myslí, že bych otroka nevyslechl, že? No, má pravdu, s ‚vážností‘ nebo bez ní, proč bych měl poslouchat otroka?“

„Protože jinak ti unikne zajímavá příležitost,“ poznamenal tiše Pallas a pohlédl přímo na tribuna.

Macro na něj nevěřicně zíral a tělem mu zalomcoval vztek. „Jak se opovažuješ na mě mluvit, otroku?“ pronesl tichým výhružným hlasem. Obrátil se k Sabinovi. „Zajímavá příležitost, říkáš? Pokračuj.“

„Bohužel ti to nemůžu povědět já, tribune, to Pallovi byla ta zpráva svěřena. Budeš buď muset vyslechnout jeho, nebo odejdeme.“ Sabinovi prudce bušilo srdce, protože si uvědomoval, že překračuje meze, když tlačí Macrona do kouta.

Macro mlčel. Zmítal se mezi touhou zjistit, co od něj chce nejmnější žena v Římě, a neochotou znemožnit se tím, že si vyslechne vzkaz od někoho v tak nízkém postavení. Nakonec zvítězila zvědavost. „Tak mluv, otroku,“ řekl nakonec, „ale stručně.“

Pallas pohlédl na Macrona a pak očima zatěkal ke strážnému za ním.

„Satrius Secundus zůstane, otroku,“ podotkl Macro, který jeho náznak pochopil. „Nezradí ničí důvěru. Je mi zcela oddán, že, Secunde?“

„Naprosto, pane!“ vyštěkl pretorián.

„Jak si přeješ, pane,“ souhlasil Pallas a v duchu si zopakoval mužovo jméno, aby je mohl po návratu sdělit své paní. „Paní Antonia posílá pozdravy a omluvu, že tě nepozvala do svého domu a neprokázala ti tu laskavost, aby s tebou promluvila osobně. Domnívá se však, že jistě pochopíš, že by v zájmu bezpečnosti vás obou neměl existovat žádný důkaz, který by vás spojoval.“

„Ano, ano, k věci,“ přerušil ho Macro, kterému ten uhlazený Řek očividně lezl na nervy.

„Spor mé paní se Seianem pro tebe jistě není žádným tajemstvím, pane. Teď ale dospěla k přesvědčení, že může tento spor ukončit a odhalit Seiana imperátorovi jako zrádce, který se chce zmocnit trůnu.“

Macro pozvedl obočí. „To je ale odvážné tvrzení. Jakým důkazem by chtěla imperátora o téhle domnělé zradě přesvědčit?“

„Ačkoli už nějakou dobu shromažďuje důkazy o Seianově zradě, nevystačí na proces proti němu. Má několik dokumentů potvrzených na základě doslechu a spekulací, ale nic solidního, žádné svědky... až teprve teď.“

„Svědék?“ podivil se Macro. „Co za svědectví bude moci předložit?“

„Do téhle záležitosti mě moje paní samozřejmě nezasvětila.“

Macro přikývl.

„Ale,“ pokračoval Pallas, „není to římský občan. Nebude svědčit pod přísahou, jeho svědectví z něj bude vynuceno mučením přímo před Tiberiem.“

„Jak si tvá paní představuje, že toho muže dostane k imperátorovi, když přístup k němu hlídají pretoriáni?“

„Právě v tomhle potřebuje paní Antonia tvoji pomoc a má pro tebe následující návrh: pomoz jí zničit Seiana a na oplátku se ona postará o to, aby ses stal příštím prefektem pretoriánské gardy.“

Macronovi zasvítilo v očích, ale rychle se ovládl a pousmál se. „Jak mi to může zaručit?“

„Pokud ti nestačí slovo imperátorovy švagrové, tak uvaž tohle: až Seianus padne, a on padne, bude se okamžitě muset ujmout úřadu nový prefekt gardy, aby zvládl chaos a vyslechl a popravil důstojníky, kteří zůstanou věrni starému řádu. Tohle se bude muset zařídit předem a bude to stát spoustu peněz, které ty nemáš. Paní Antonia ti poskytne vše, co budeš potřebovat k tomu, aby sis koupil loajalitu důležitých důstojníků, až nastane ten pravý čas. Mezitím si promysli, koho budeš potřebovat podplatit, a začni na tom pracovat.“

Macro pomalu kývl. „Ale co s tím problémem, jak dostat vašeho svědka před imperátora?“

„Ve vsí účtě, pane, moje paní to považuje za tvůj problém. Navrhuje, aby sis nějak zařídil, že tě přeloží na Capri.“

„Ale, opravdu?“ ušklíbl se jízlivě Macro. „Jako by to bylo jen tak,

zažádat si o přeložení. “Upřel na Palla ledový pohled a několik okamžiků si jej prohlížel. Řek zachoval, jako ostatně vždy, kamenný výraz. „Co mi zabrání,“ pokračoval pomalu Macro, „abych teď nešel za Seianem a nezopakoval mu všechno, co jsem právě vyslechl? Co mi záleží na tvém životě nebo na životě tohohle synovce bývalého přetora a jeho rodiny?“

„Máš pravdu, pane, ale na tvém životě by pak nejspíš už taky moc nezáleželo.“

„Jak to myslíš?“

„Myslím to tak, že samotný fakt, že ses rozhodl nás vyslechnout, může být důvodem k pochybám o tvé věrnosti. Seianus se bude domnívat, že tentokrát ti prostě jen nenabídlí dost, ale příště už to může být jinak. Myslím, že jestli za ním půjdeš, budeme mrtví všichni.“

Macro vstal a praštil dlaní do stolu. „Secunde, meč!“ zařval a popadl svoji zbraň. Strážný okamžitě tasil gladius a vrhl se na Sabina a Palla.

„Ennia!“ vykřikl Pallas.

Macro zvedl ruku. „Zadrž,“ poručil. Secundus poslechl. „Co má moje žena s tímhle vším společného?“ zavrčel.

„V tuto chvíli nic, pane,“ odpověděl lhostejně Pallas. „Je ve velmi dobré společnosti a nepochybně si jí užívá.“

„Co tím chceš říct, otroku?“ Macrona se očividně zmocňovala nervozita.

„Záhy poté, cos opustil dnes večer svůj dům, poslala paní Antonia nosítka pro tvou ženu Enniu s pozváním, aby povečeřela s ní a jejím synovcem Gaiem. Takovou poctu samozřejmě nemohla paní Ennia odmítnout. Odešli jsme, když tvoje žena dorazila, a zůstane u paní Antonie až do našeho bezpečného návratu, takže by nejspíš bylo lepší, kdybys nám dal Secunda jako doprovod.“

Macro se napjal, jako by se chtěl sám vrhnout na Palla, a pak se sesul na židli. „Zdá se, že mi moc na vybranou nezbývá,“ podotkl tiše. Vzhlédl k Pallovi a v tmavých očích mu žhnula nenávisť. „Ale věř mi, otroku, za tuhle drzost ti dám uříznout koule.“

Pallas se raději k tomuto tématu nevyjadřoval.

„No dobrá,“ dal se Macro dohromady. „Secundus vás doprovodí zpátky. Vyříd' své paní, že udělám, oč mě žádá, ale udělám to pro sebe, ne kvůli ní.“

„Nic jiného od tebe ani nečeká, pane. Velmi dobře si uvědomuje, že tohle spojení uzavíráte kvůli výhodnosti pro obě strany. A teď s tvým svolením odejdeme.“

„Ano, jděte, vypadněte!“ vyštěkl Macro. „Jo, a ještě jedna otázka: kdy chce Antonia toho svědka předvést před imperátora?“

„Nejdříve tak za šest měsíců.“

„Nejdříve za šest měsíců? To chceš říct, že není v Římě?“

„Ne, pane, není dokonce ani v Itálii. Vlastně jsme ho ještě ani nezajali.“

„Kde tedy je?“

„V Moesii.“

„V Moesii? A kdo ho tam najde a dopraví do Říma?“

„S tím si nelam hlavu, pane,“ odpověděl Pallas a obrátil se k odchodu.
„To už je zařízeno.“

ČÁST I

FILIPPOPOLE, THRÁKIE

BŘEZEN ROKU 30 PO KR.

KAPITOLA I

V ESPASIÁN OPATRNĚ PŘENESL VÁHU na levou nohu. Našlapoval tiše a vyhýbal se spadanému listí a suchým větvičkám, které posévaly les pokrytý sněhovým popraškem. Téměř neslyšně překonal posledních pár desítek metrů. Od úst mu stoupala pára, jak se po dlouhém pronásledování pokoušel zklidnit bušící srdce. Byl sám. Své společníky, dva lovecké otroky, které si vypůjčil z královských stájí, opustil před pár kilometry, aby ho následovali na koních, a sám se vydal za zraněným zvířetem pěšky. Jeho kořist, mladý jelen, už byla nedaleko. Krvavá stopa po zásahu šípem do krku teď vypadala čerstvější – znamení, že zvíře, které oslabila ztráta krve, dohání. Napjal tětívu loveckého luku a přitiskl si opeřený konec šípu k tváři. Skoro nedýchal. Udělal pár dalších kroků a rozhlédl se. Pátral v okrových a červenohnědých odstínech hustého zimního lesa po známkách šedohnědé srsti.

Koutkem oka zachytil lehký pohyb napravo a ztuhl. Zatajil dech a pomalu se obrátil k jeho původci. Asi dvacet kroků od něj, napůl skrytý ve šlahounech keřů, stál jelen. Nehýbal se a pokorně se na něj díval. Srst v kohoutku měl potřísněnou krví. Právě když se Vespasián chystal vystřelit, jelen se svalil na zem. Vespasián tiše zaklel. Zuřil, že mu bylo po tak dlouhém pronásledování upřeno vzrušení ze zabití. Připadalo mu to jako metafora těch tří a půl let, která strávil po rozdrčení povstání strážní službou v Thrákii. Jakýkoli příslib akce vždy vyšuměl a on se vrátil do tábora zklamaný, s neposkvrněným mečem a bolavýma nohama po pronásledování pár lotrů po kraji. Nedalo se nic dělat, ve spřáteleném království vládl mír a on se užíral nudou.

Ale nebylo tomu tak vždycky. První rok ještě docela ušel. Po vyhlazení zbytků thráckých rebelů odvedl Pomponius Labeo Pátou makedonskou, většinu Čtvrté skytské, aly jezdeckva a pomocné kohorty zpátky na základny na Dunaji v Moesii a v opevnění zanechal jako velitele Publia Junia Caesennia Paeta, prefekta jediné zbývající aly pomocné ilýrské jízdy. Vespasiánovi bylo svěřeno zcela zanedbatelné velení nad dvěma zbylými kohortami legií, druhou a pátou ze Čtvrté skytské. Ve skutečnosti mu ale velel vyšší centurio Lucius Caelus v hodnosti táborového prefekta, který ho sice toleroval, ale dal mu jasně najevo, co si myslí o arogantních mladících, kteří získali velitelskou hodnost jen zásluhou svého společenského postavení.

Vespasián se však od Caela a jeho druhů centurionů hodně naučil. Snažili se zaměstnat muže polními manévry, budováním silnic a mostů a udržováním vybavení a tábora. Jenže všechno to byly mírové povinnosti a po nějaké době se mu začínaly zajídat. Toužil po válečném vzrušení, které zažíval předtím, i když jen krátce, během prvních pár měsíců v Thrákii. Jenže válka nikde, jen její slabý odvar v podobě nekonečných přehlídek a cvičení.

Pro pobavení absolvoval v paláci s královnou Tryfenou a spoustou místních i přespolních hodnostářů řadu večerí, díky kterým nakynul v pase. Jeho snaha zjistit, co je nového v Římě, ať už od královny nebo od jejích hostů, přinesla jen vágní a nepodložené informace – dokonce i tak daleko od Říma lidé jen váhavě vyjadřovali, co si doopravdy myslí, což svědčilo o tom, že v hlavním městě říše vládne napjatá atmosféra. Seianus byl stále prefektem pretoriánské gardy a pořád se těšil přízni Tiberia, který zůstával v izolaci na Capri. Jak pokračuje jeho patronka Antonia ve svém politickém boji se Seianem o udržení legitimní vlády v Římě, zůstávalo záhadou. Po tak dlouhé době v tomhle zapadákově, jen nepatrné součásti říše, si Vespasián připadal jako zapomenutá figurka na okraji šachovnice. Toužil po návratu do Říma, kde by snad mohl znovu posloužit Antonii – a jejím prostřednictvím postupovat na společenském žebříčku. Tady ho nečekalo nic, jen stagnace.

Jeho dlouhý pobyt v Thrákii však měl přece jen jeden nepřehlédnutelný přínos. Jeho řečtina, *lingua franca* Východu, byla teď zcela plynná. Ovládal

rovněž docela dobře místní thrácké nářečí, ale to spíš z nutnosti než z potěšení. Lov byl jedinou činností, která mu přinášela uspokojení, vzrušení a utužovala jej; jenže dnes ani ten nestál za nic.

Vespasián podrážděně vystřelil na ležící zvíře. Šíp prošel hrdlem a přibíl jelena k lesní půdě. Okamžitě si v duchu vynadal, že dal takto průchod uražené pýše a neprojevil odpovídající úctu tvorovi, který se mu tak statečně snažil celou hodinu uniknout. Prodral se podrostem, tiše nad zvířetem odříkal rychlou děkovnou modlitbu bohyni lovu Dianě, vytáhl nůž a pustil se do kuchání ještě teplého těla. Utěšoval se myšlenkou, že čtyři roky jeho vojenské služby se už brzy završí. Končil březem a po zimě se znovu otevíraly námořní cesty. Zanedlouho dorazí jeho náhradník. Pak se vrátí do Říma s vyhlídkou na postup do postavení nižšího úředníka, jednoho z vigintiviri. Ovšem stejně tak se těšil na setkání s Caenidou, Antoniinou tajemnicí. Její obraz mu přelétl před očima, zatímco páral nožem břicho jelena – její jemné vlhké rty, třpytivě modré oči tak plné lásky a žalu, když se s ním loučila; její štíhlé tělo, nahé ve slabém svitu olejové lampy v tu jedinou noc, kdy spolu ulehli. Toužil ji znovu sevřít v náruči, cítit její vůni a chuť, mít ji jen pro sebe. Ale copak by to bylo možné? Pořád byla otrokyní a podle zákonů nemohla získat svobodu, dokud jí nebude nejméně třicet. Ostří zajíždělo do kůže a masa tvrději a rychleji, zatímco uvažoval nad marností situace. I kdyby získala svobodu, nikdy by si ji nemohl vzít, jak si to s naivitou šestnáctiletého hochy představoval. Někdo v jeho postavení, s jeho ambicemi, by si nikdy nemohl vzít za ženu osvobozenou otrokyni. Mohl by si ji nechat jako milenkou, jenže jak by se v tom případě cítila žena, kterou by pojal za manželku? Musela by se s tím prostě smířit, rozhodl se, když vytáhl z úlovku poslední zbytky vnitřností. „Za tu dobu, co tady sedím, už bych do tebe mohl nasypat aspoň tucet šípů.“

Vespasián sebou trhl. Prudce se obrátil a řízl se přitom do palce. Magnus seděl na koni, dvacet kroků od něj, culil se a mířil na něj svým loveckým lukem.

„Do Hádu, tys mě vyděsil,“ mávl otráveně Vespasián zraněnou rukou.

„Ještě víc by ses zděsil, kdybych byl thrácký rebel a střelil tě tímhle šípem rovnou do zadku, pane.“

„Jistě, jenže ty rebel nejsi a nestřelils.“ Vespasián se trochu zklidnil a sál si z prstu vlastní krev smísenou s jelení. „Proč se tady vůbec za mnou plížíš?“

„Já se přece vůbec neplížil, pane, přijel jsem a nadělal jsem přitom tolik hluku jako centurie nových rekrutů při loučení se svými matkami.“ Magnus sklonil luk. „Byls příliš zabraný v myšlenkách, než aby sis mě všiml, a pokud mohu jen podotknout zřejmé, pane, byl bys už kvůli tomu teď mrtvý.“

„Ano, já vím, byla to ode mě hloupost, ale zamyslel jsem se, Magne,“ připustil Vespasián a vstal.

„No, už brzy budeš mít podnětů k přemýšlení ještě víc.“

„Copak?“

„Přijela ti návštěva. Jen cos odjel, do pevnosti dorazil tvůj bratr.“

„Cože?“

„Slyšels dobře.“

„Co tady Sabinus chce?“

„A jak to mám asi vědět? Ale odvažuju se hádat, že nevážil celou cestu sem jen kvůli tomu, aby si s bratříčkem pokláboval. Nařídil mi, abych tě co nejrychleji našel, tak sebou hodíme. Kde máš koně?“

Než našli Vespasiánovy lovecké otroky a připevnili úlovek na koně, bylo už odpoledne. Kvůli hustým mrakům na obloze se v lese rychle šerilo, a tak v obavě, že koně ve slábnoucím světle klopýtnou, raději zvířata vedli. Vespasián kráčel vedle Magna a uvažoval, co asi bratra přimělo putovat za ním stovky kilometrů, a začal se obávat nejhoršího. Před dvěma lety mu otec poslal očekávanou zprávu o smrti jeho milované babičky Tertully a on ani po tak dlouhé době nedokázal překonat žal, který pocítil pokaždé, když si ji vybavil, jak pije ze svého drahocenného stříbrného poháru.

„Jeden z rodičů musel zemřít,“ uvažoval nahlas a v duchu si vyčítal, že doufá, že to není otec. „Přišel ti smutný, Magne?“

„Právě naopak, pane, toužil tě vidět co nejdříve. Kdyby měl špatnou zprávu, nespěchal by s tím rozhovorem tolik. Připadal mi velmi zklamaný, když jsem mu oznámil, žeš odjel.“

„Tak to je snad poprvé.“ Vespasián se pousmál. Se Sabinem ani jako děti nevycházeli v dobrém a on musel léta snášet bratrovu brutalitu. Tohle období skončilo, když bylo Vespasiánovi jedenáct a Sabinus vstoupil do legií. Přestože po návratu z vojenské služby napětí mezi nimi polevilo, nedokázal si Vespasián představit, že by bratr mohl být zklamáný, že ho nenašel.

„Nejspíš se už brzy dozvím, co se děje,“ poznamenal, rozhlédl se a upravil si lovecký luk přehozený přes rameno. „Pojďte, pojedeme, stromy už prořídly.“ Chystal se nasednout. „Už je tady dost světla, takže...“ Krátké zasyčení a těžká rána ho přerušily; do čelisti jeho koně, v místě, kde měl ještě před chvílí hlavu, se současně zabodly dva šípy. Zvíře se vzepjalo, pronikavě zaržalo a srazilo Vespasiána do sněhu. Třetí šíp hřebci vzápětí proklál plec a po dalším zásahu rovnou do hrudi kůň klesl k zemi.

„Co to...?“ Magnus zalehl Vespasiána, zatímco jeho kůň začal vyvádět. „Rychle, za tvého koně, skoč tam.“

Vrhli se přes ležící zvíře a schoulili se za jeho hřbetem ve chvíli, kdy se do břicha koně zabodly další dva šípy; hřbec zvedl hlavu a zařičel, kopyty zabušil ve vzduchu, jak se marně pokoušel vstát. Dva lovečtí otroci se vši rychlostí rozběhli jejich směrem, aby se k nim připojili v jediném dostupném úkrytu. Jeden náhle vykřikl, zatočil se jako káča a vlající plášť mu ovinul tělo, když se zhroutil na zem se šípem trčícím ze zakrvácené oční jamky. Jeho společník se vrhl směrem k Vespasiánovi a Magnovi a přistál vedle nich v okamžiku, kdy se do zmítajícího se koně zaryla další střela. Zvíře se prudce zachvělo a pak znehybnělo.

„Co si počneme?“ sykl Magnus, když těsně nad jejich úkrytem přelétly další dva šípy a zabodly se do země jen pět kroků od nich. Pak vše utichlo.

„Vypadá to, že jim jde o mě,“ zašeptal Vespasián. „Všechny střely šly mým směrem, dokud jsem se neukryl. Teprve pak začali střílet otroky.“ Pohlédl na svoje dva společníky, vytáhl nůž a začal odřezávat kožené popruhy, kterými k mrtvému koni připoutali jelena. „Podle všeho jsou jen dva. Zkusím se dát jedním směrem a vy dva druhým; s trochou štěstí půjdou po mně a vy se k nim dokážete dostat zezadu. Jak se jmenuješ?“ zeptal se loveckého otroka, muže ve středních letech s kudrnatými černými vlasy a řeckým písmenem sigma vypáleným na čele.

„Artebudz, pane,“ odpověděl otrok.

„No, Artebudzi, už jsi někdy zabil člověka?“ Popruhy povolily a jelen sklouzl na zem. Do koně narazily další dva šípů.

„V mládí, pane. Než mě vzali do otroctví.“

„Zabij dneska jednoho z těch neřádů a já se postarám, že už otrokem nebudeš.“

Otok přikývl. Ve tváři měl výraz naděje a odhodlání, když z poutka na opasku uvolnil svůj lovecký luk. Vespasián ho poplácal po rameni, pak popadl jelena za přední nohy a přehodil si zvíře přes záda.

„Až napočítám do tří, zvednu jelena. Jakmile do něj začnou střílet, utíkejte, než založí nové šípů, jasné?“ Jeho společníci přikývli. Vespasián si skrčil nohu pod břicho připravený se odrazit. „Jdeme na to – jedna, dva, tři!“

Zvedl jelena nad plec mrtvého koně a okamžitě ucítil prudký náraz dvou šípů, které téměř současně zasáhly mršinu. Odrazil se pravou nohou a vztyčil se i s mrtvou váhou jelena. Vzápětí se, co mu síly stačily, rozběhl k silnému dubu vzdálenému asi dvacet kroků. Při dvou prudkých nárazech zezadu se zapotácel, ale udržel se na nohou. Žádnou bolest necítil – šípů šly do jelena, který mu chránil záda. Chrčivě do sebe nasával studený vzduch. Doběhl ke stromu a schoulil se za ním, zatímco do kůry se s drněním zaryly další dvě střely.

Vespasián se opřel hlavou o měkký mech rostoucí na kůře a zhluboka vdechoval zimní vzduch; hlava jelena se mu opírala o rameno jako nově nalezený opilý kumpán, který mu přísahá věčné přátelství. Opatrně vykoul dozadu směrem k mrtvému koni a stromům za ním. Magna ani Artebudze nikde nezahlédl. Zatajil dech a poslouchal. Nic se nehýbalo. Pochopil, že musí zabavit útočníky, než je jeho dva druhové obejdou a dostanou se do výhodné pozice. Spustil jelena na zem, sundal z ramene luk a nasadil šíp. Klesl na kolena a z dráhy předešlých šípů se snažil odhadnout směr, kterým bylo potřeba zamířit. Spokojený s odhadem se zhluboka nadechl, vyklonil se s lukem kolem kmene a vystřelil jen okamžik předtím, než mu asi na šířku dlaně nad hlavou prosvítl šíp. Vespasián se usmál. Rozdělili se, tím se všechno hodně usnadnilo. Deset kroků doleva ležel padlý dubový kmen, dost vysoký na to, aby mu poskytl dostatečné krytí. Vložil do luku další šíp. Potom jej pevně přidr-

žel levačkou na luku, pravou rukou zvedl jelena a pomalu vstal. Zády se nepřestával tisknout ke stromu.

Ze směru, kam předtím střílel, zazněl náhle přerušný výkřik. Pak zvolání:

„Ještě jeden!“

Byl to Magnus. Věděl, že nemůže riskovat další střelu naslepo, aby nezasáhl přítele. Protože útočníci už znali jejich pozice, mohl si dovolit zavolat: „Jsou to Římané, nebo Thrákové?“

„Ani jedni, nikdy předtím jsem takového divocha neviděl. Má na sobě kalhoty,“ uslyšel Magna.

„Tak doufejme, že nemluví latinsky. Vidiš toho mrtvého koně?“

„Ano, asi tak padesát kroků před námi; podle zvuku jsi někde nalevo od něj.“

„Tak dávej pozor, musíte být blízko u toho druhého. Udělám pohyb, možná se ukáže. Zůstaňte dole, vystřelím do výšky hlavy. Artebudzi, sleduj pohyb.“

Vespasián se připravil na další rychlou akci. Odhodil jelena doprava a vzápětí zaslechl ostrý svist a další náraz do mršiny. Sám se vrhl doleva směrem k padlému stromu a během pohybu napjal tětívu a vystřelil. Překulil se podrostem a rychle se skryl za kmen, do kterého se zaryl se zadrnčením šíp. O okamžik později zaslechl slabý, ale nezaměnitelný zvuk náhlého a prudkého vydechnutí. Někoho zasáhli.

„Mám ho, páni,“ zvolal Artebudz a jeho hlas vzrušením poskočil o oktávu.

„Je mrtvý?“ zeptal Magnus.

Následoval okamžik ticha.

„Teď už ano.“

„Díky bohům.“

Když Vespasián dorazil za Magnem a Artebudzem, stáli nad tělem jednoho ze střelců.

Magnus nakrčil nos. „Nechápu, jak je možné, že jsme je neucítili, než nás napadli. Ještě jsem tak strašně páchnoucího divocha nepotkal. Museli se od nás držet po větru.“

Byl to opravdu odporný puch. Těžká směsice všech hlavních mužských výměšků, jež za léta ulpěly na oděvu z napůl vydělané zvířecí kůže, který si tenhle divoch nejspíš nikdy nesundal od chvíle, kdy jej navlékl. Vše završoval nakyslý odér starého a zažraného koňského potu.

„Co je zač?“ Zhnusený Vespasián ustoupil o krok.

„Nemám tušení. Artebudzi, už jsi někdy viděl někoho takového?“

„Ne, pane. Ale vousy má zrzavé a střih čapky je thrácký.“

Vespasián si prohlížel mužův oděv. Čapka byla podle vzhledu jasně thrácká – kožená s dlouhými klopami na tvářích a ochranou krku, podobná těm, jaké nosily kmeny na severu Moesie, na rozdíl od klobouků z liščí kožešiny používaných u jižních kmenů v samotné Thrákii. Jenže na téhle byly barevnou nití vyšité hrubé obrysy koní a kožené řemínky měl mrtvý uvázané pod bradou. Kromě bot po kolena už zbytek oděvu rozhodně thrácký nebyl. Kožešinové kalhoty, na vnitřní straně stehén odřené, což naznačovalo dlouhou dobu v sedle, a kožený kabátec po stehna, který měl útočník navlečený na nebarvenou vlněnou tuniku.

„Možná Skytové,“ uvažoval Magnus. Zvedl mužův luk z kombinace rohoviny a dřeva a zblízka si jej prohlížel.

„Ne, jednoho z nich máme doma, jsou snědší a mají zvláštní oči; tenhle muž vypadá normálně. No, nebudeme si s tím teď dělat starosti. Musím se vrátit za bratrem. Pro všechny mrtvé pošleme zítra ráno Artebudze s několika otroky.“

Artebudz se usmál nad narážkou, že už brzy bude svobodný.

Vespasián se rozhlédl. „A teď najdeme koně.“

Než dojeli do trvalého tábora před branami Filippopole, byla už tma. Vespasián poslal Artebudze zpět do královských stájí s varováním, aby mlčel o tom, co je potkalo, dokud si Vespasián nepromluví s královnou, které otrok patří. Oplatili pozdrav centurionovi na hlídce u pretoriánské brány a pak se s Magnem rozjeli co nejrychleji, aby nevzbudili pozornost, po Via Praetoria mezi nízkými cihlovými kasárenskými budovami k pohodlnější rezidenci na křižovatce s Via Principalis. Vespasiánova úzkost byla tak silná, že mu zcela unikla špatná nálada a neklid, s jakým více než tisíc vojáků pojídalo večeri a zapíjelo ji štědrým přidělem vína, který ještě

doplnili o silnější nápoje, zakoupené u místních obchodníků. Přemítal o důvodu bratrovy návštěvy, o tom, jaké asi bude jejich setkání po čtyřech letech a také o tom, proč se je pokusili odpoledne ti dva cizáci zabít.

„Chlapci jsou dnes nějací nabroušení,“ přerušil jeho myšlenky Magnus. „Cože?“

„Už jsem to zažil dřív, pane, může k tomu dojít hodně rychle. Po dlouhé době pouhého výcviku bez toho, aby ho mohli někdy uplatnit, začnou být hoši jako na jehlách a uvažují, co tady vlastně dělají a jak dlouho ještě v téhle prdeli budou trčet. Jsou to legionáři a už déle než tři roky ani jednou nebojovali. Naproti tomu ti, kteří se vrátili do Moesie, zažívají bojů spoustu, pokud jsou zvěsti jen z poloviny pravdivé.“

Vespasián se rozhlédl po mužích, kteří seděli kolem ohřívadel, a uvědomil si, že řada z nich na něj přes poháry s vínem zamračeně hledí s pohrdáním ve vpadlých očích. Jeden nebo dva dokonce nesklonili zrak, což byl projev nekázně, s nímž by se za jiných okolností, kdyby neměl tolik starostí, okamžitě vypořádal.

„Promluvím ráno s centurionem Caelem a zjistím, co se děje,“ poznamenal unaveně, protože moc dobře věděl, že právě Caelus má povinnost přijít a hlásit špatné náladu u obou kohort, kterým velel. Byl to jen další příklad toho, jak se Caelus snaží nenápadně podřývat jeho autoritu.

Vespasián sesedl před svou ubikací. Byla postavená stejně jako ubikace mužstva, ale byla o něco větší a taky se nemusel o dvě místnosti dělit s dalšími sedmi lidmi.

„Dám ustájit koně,“ navrhl Magnus a převzal od něj otěže.

„Děkuju. Uvidíme se později.“ Vespasián se zhluboka nadechl a vstoupil do dveří.

„Ale, bratříček už se vrátil z plížení v lesích,“ zavrčel známý hlas beze stopy náklonnosti nebo třeba jen přátelství. Sabinus si hověl na pohovce ve večeradle. Očividně použil důstojnické lázně, protože na sobě neměl žádné stopy prachu a špíny cest. Přes čistou tuniku měl přehozenou bezvadnou bílou jezdeckou tógu.

„Možná jsem tvůj mladší bratr, ale když jsem vstoupil k Orlům, přestal jsem být malý,“ vyštěkl Vespasián. „A taky se nikde neplížím, a nikdy jsem to nedělal.“

Sabinus vstal. Posměšně hleděl na bratra a tmavé oči se mu v slabé záři dvou olejových lamp třpytily. „Á, pán si hraje na velkého vojáka. Snad mi taky nechceš tvrdit, že už si to nerozdáváš s mulami.“

„Podívej se, Sabine, pokud jsi jel celou tu dálku sem jen proto, aby ses porval, tak si to odbudme hned a pak klidně zase táhni domů. Jinak se snaž chovat jako dospělý a pověz, co máš na srdci.“ Vespasián se postavil proti bratrovi a zaťal pěsti na svěšených rukou. Sabinus se pousmál. Vespasián si všiml, že bratr přibral – čtyři roky, co opustil vojsko a vedl blahobytný život v Římě, zanechaly svoji stopu.

„To stačí, bratříčku,“ opáčil Sabinus a usedl na táborovou židli. „Jenže znáš to, zvyk je železná košile. Nepřijel jsem se rvát; posílá mě paní Antonia. Nenabídneš mi něco k pití?“

„Pokud jsi už skončil s urážkami, tak ano.“ Vespasián přešel na opačný konec místnosti k hrubě sbité dřevěné komodě, která stála vedle dveří do ložnice, a uchopil velký džbán. Ve dvou pohárech smísl silné místní víno s vodou a jeden podal bratrovi. „Jak se daří rodičům?“

„Jsou oba v pořádku, mám pro tebe od nich dopisy.“

„Dopisy?“ Vespasiánovi se rozzářily oči.

„Ano. Taky mám jeden od Caenidy, pak si je přečteš. Ale nejdřív by ses měl dát do pořádku a převléknout se. Jeden list od Antonie musíme doručit královně Tryfeně. Čeká nás práce a budeme potřebovat její pomoc.“

„Jaká práce?“

„Taková, že záchrana Caenidy v porovnání s ní připomíná příjemnou procházku Lucullovými zahradami. Znáš thrácký kmen Getů?“

„Nikdy jsem o nich neslyšel.“

„No, já o nich taky moc nevím, až na to, že žijí za hranicemi říše na druhém břehu Dunaje. Obvykle si vystačí s tím, že bojují s kmeny žijícími na sever od nich, ale poslední dobou opakovaně překročili řeku a plení v Moesii. Asi tak v posledním roce ty nájezdy sílí a jsou stále častější a Pátá Makedonská a Čtvrtá Skytská se je snaží odrazit. Imperátorovi začíná celá situace dělat natolik starosti, že znovu jmenoval Poppaea Sabina guvernérem.“

„A co to má společného s námi?“ zeptal se Vespasián, kterému se

vůbec nezamlouvala představa, že znovu bude mít za zády Poppaea, o němž věděl, že je Seianovým spojencem.

„Antonia nechce, abychom podnikali něco ohledně těch nájezdů, o ty jí nejde. Zajímá se o zprávy, které obdržela před několika měsíci od jednoho svého agenta v Moesii.“

„Ona má agenty v Moesii?“

„Ta má agenty všude. V každém případě, tenhle hlásil, že posledních tří nebo čtyř nájezdů se zúčastnil jistý muž, se kterým by si naše laskavá paní moc ráda trochu víc popovídala v Římě.“

„A nás žádá, abychom jí ho přivezli.“

Sabinus se usmál. „Jak jsi to uhodl?“

Vespasián cítil, jak se mu stáhl žaludek. „O koho jde?“ zeptal se, ačkoli odpověď už tušil.

„O Seianova prostředníka. Thráckého velekněze Rhoteka.“

KAPITOLA II

KRÁLOVNA TRYFENA ODLOŽILA Antoniin dopis na naleštěný dubový stůl a pohlédla na oba bratry. Vespasián stejně jako Sabinus měl na sobě tógu, protože šlo o soukromou schůzku. Seděli v přepychově zařízené, teple osvětlené pracovně, která patřila k řadě královních soukromých komnat hluboko v nitru palácového komplexu, daleko od nastražených uší početných hodnostářů a otroků, jimiž se hemžily úřední prostory. Do těchto pokojů mohli bez vyzvání vstupovat jen její tajemník a osobní otrokyně. Dokonce i její syn, král Rhoimetalkés, musel vyčkat venku, až jeden ze strážných, kteří nepřetržitě střežili jediný vstup do královních komnat, požádá jeho jménem královnu o slyšení. Vespasián díky svým úzkým vztahům s Antonií nemusel na uvedení ke královně nikdy dlouho čekat.

„Takže moje příbuzná zjistila, kde se nachází kněz, který by rád zabil mě a mého syna a vládl Thrákii ve jménu bohů,“ podotkla Tryfena a upřela na bratry jasně modré oči. „A žádá mě, abych pomohla při jeho zatýkání tím, že vám poskytnu vojáky. Ráda to udělám, jenže nemám tušení, nakolik vám budou proti Getům užiteční.“

„Jak to myslíš, paní?“ zeptal se Vespasián a předklonil se na vycpané židli ve snaze uniknout před závaný kadidla, které stoupaly z ohřívadla za jeho zády.

„Mojí lidé jsou hlavně pěšáci. Jen středně bohatí si mohou dovolit koně, takže máme relativně málo jízdy. Oproti tomu Getové žijí na pastvinách severně od Dunaje, kde je koní spousta. Bojují téměř výlučně v sedle. Naše jízda by se jim nemohla postavit a pěchota by je nedoho-

nila. Jako nejvýše postavená římská občanka v Thrákii a vladařka z vůle Říma bych dokonce mohla nařídít, abyste si vzali dvě kohorty, které jsou zde umístěny, jenže ani ty by proti takové jízdní síle nic nezmohly. Vzpomínáte na Karrhy, pánové?“

„Takže musíme počkat, až přijdou za námi,“ vybavil si Sabinus strategii, kterou použili k porážce numidských rebelů, když sloužil u Deváté Hispánské v Africe. „Vydáme se na sever za Pomponiem Labeem a zjistíme od něj, kde dochází k nájezdům. Pak vytipujeme pravděpodobný cíl a počkáme, až zaútočí. Při troše štěstí s nimi bude i ten kněz, jako tomu bylo u předchozích přepadení.“

Vespasián na bratra vrhl pochybovačný pohled. „To mi přijde jako střelba naslepo.“

„A máš snad lepší nápad, bratříčku?“ odsekl Sabinus. „To jim chceš poslat pozvání na hry a po nich ještě na večeři?“

„Tvůj bratr má pravdu, Vespasiáne,“ přerušila je královna dřív, než se sourozenecká hádka mohla rozhořet. „Možná to chvíli potrvá, ale nakonec se k nim dostanete a pak uvidíte, jestli budete mít Fortunu na své straně.“

„Odpusť, paní.“ Vespasián cítil rozpaky. Jeho bratr měl pravdu, třebaže ho to hnětlo. Rychle odložil nevoli stranou a pustil se do rozvíjení Sabinova nápadu: „Budeme potřebovat muže, ale ne moc. Tuhle akci zvládneme lépe s půl tuctem vybraných bojovníků. Pokud se jim máme vyrovnat v otevřené bitvě, pak bude záležet na momentu překvapení.“

„Výborně, bratříčku, už ti to dochází.“

„Jestliže kladete takový důraz na moment překvapení, pánové, potom se shodneme, že mezi vámi musí být především soulad.“

Bratři na sebe pohlédli a lehkým kývnutím hlavy uzavřeli tichou dohodu.

„Dobrá,“ pokračovala Tryfena, „takže dohodnuto. Požádám kapitána své stráže, aby vám dal k dispozici šest nejlepších mužů, kteří skvěle ovládají všechny zbraně, hlavně luk, protože proti sobě budete mít ty nejlepší lučištníky, jaké jste kdy potkali.“

„Ale říkalas, že je to hlavně jízda,“ podotkl Vespasián. „Thrákové nepoužívají jízdní lučištníky.“

„Tenhle kmen ano. Převzali poměrně dost zvyků od svých severních sousedů, Sarmatů a Skytů. Dokonce nosí kalhoty.“

Vespasián při té poznámce vytřeštil oči. „Kalhoty? Myslím, že jsem na dva z nich dnes narazil.“

Tryfena se zatvářila pobaveně. „To není možné, s Gety neudržíme styky od té doby, co Římané před více než padesáti lety zabrali Moesii jako svoji provincii.“

Vespasián jí rychle vyličil odpolední události a snažil se zdůraznit Artebudzovu roli i slib, který mu dal. Když skončil, královna se zamyslela.

„Podle tvého popisu to skutečně vypadá na Gety,“ souhlasila po chvíli. „Opravdu jsi přesvědčený, že mířili na tebe?“

„Nepochybně.“

„V tom případě to vypadá, že ti náš přítel Rhotekés neodpustil, žeš mu zabránil zabít mého syna, a poslal za tebou z pomsty nájemné vrahy.“

„Proč ale čekal skoro čtyři roky?“

„Jakmile uprchl ke Getům, trvalo mu nějakou dobu, než se vlichotil do přízně kmenových náčelníků. Nemají stejné zvyky jako my a určitě vůči němu byli hodně podezíraví.“

„Jenže i když budeme předpokládat, že nakonec přesvědčil kmenové náčelníky, aby ty vrahy poslali, jak mohli vědět, jak můj bratr vypadá?“ zeptal se Sabinus.

„Na tohle odpověď neznám. Ale vím, že Rhotekés je fanatik a že lidi, kteří ohroží jeho plány, považuje za mrtvoly, které je třeba překročit. Takže to neskončí, dokud jeden z vás nebude mrtev. O to bude vaše zpáteční cesta do Říma zajímavější. Ale nejdříve ho musíte dostat. Měli byste odjet hned zítra. Sníh v pohoří Haemus už ustupuje a průsmyk Succu do Moesie se znovu otevřel. V poledne budou před římským táborem čekat moji muži a tvému velícímu důstojníkovi, prefektu Paetovi, pošlu zprávu, že se nevrátíš.“

„Máme rozhodně v úmyslu se vrátit, paní,“ ohradil se Vespasián.

„Ano, to jistě, ale ne tudy. Nemůžu riskovat, že se ten muž ocitne znovu v mém království; mnoho mých poddaných ho považuje za hrdinu, který by je mohl zachránit před rostoucím vměšováním Říma do našich záležitostí. Pokud by se roznesly zvěsti o jeho přítomnosti

v Thrákii a mě viděli, jak vám pomáhám dostat ho do Říma, vyvolalo by to velmi výbušnou situaci, která by měla jediný důsledek: Řím by nás po spoustě zabíjení anektoval.“

„Tak co s ním máme udělat?“ otázal se Vespasián.

„Vydejte se do Tomidy u Černého moře. V přístavu tam na vás bude čekat od začátku května moje osobní quinqueréma. Její posádka je mi zcela oddaná. Budou mít rozkaz čekat na vás příjezd a pak vás dopravit přímo do Ostie. Myslím, že měsíc na moři s knězem spoutaným v nákladovém prostoru bude příjemnější než dva měsíce trmácení po souši, kdy byste na něj museli ve dne v noci dohlížet. Co vy na to, pánové?“

„Jsi velmi štedrá, paní,“ poznamenal Sabinus a začínal na výpravu pohlížet o něco klidněji, když zpáteční cesta měla zahrnovat jen měsíc mořské nemoci.

„Jsem štedrá, ale nevím, jestli natolik, abych dala svobodu svému nejdražšímu loveckému otrokovi.“ Usmála se na Vespasiána a ten zrudl, protože mu došlo, že nakládal jako se svým s cizím majetkem, o jehož skutečné ceně neměl vůbec potuchy.

„Nahradím ti tu ztrátu, paní.“

„Pochybuju, že by sis mohl Artebudze dovolit. Stojí malé jmění. Je to nejen můj nejtalentovanější stopař, ale také ten nejlepší střelec z luku, jakého jsem kdy poznala, a právě proto mu dám svobodu. Ale jen pod podmínkou, že půjde s tebou. Tak a teď, než začnu rozdávat zbytek svého království, mi pověz ty, Sabine, jak pokračuje Antoniino tažení proti Seianovi. Ona sama ve svých listech uvádí jen obecné narážky z obavy, že se dopisy dostanou do nesprávných rukou.“

Sabinus protáhl obličej a neklidně poposedl. „Moc dobré to není, paní. Seianus posílil své postavení u císaře. Stal se v současnosti téměř jediným člověkem, který má k němu na Capri přístup. Podařilo se mu přesvědčit Tiberia, že proti němu intrikuje jeho vlastní rodina, ne on, Seianus. Těsně předtím, než jsem odjel, zatkli na Seianův rozkaz Antoniina nejstaršího vnuka Nera Germanika a jeho matku Agrippinu a obvinili je ze zrady. Ji uvěznili na ostrově Pandateria a jeho poslali na Pontinské ostrovy. Antonia má teď strach, že její další dva vnuky a možné dědice císařského titulu, Drusa a Caligulu, brzy potká stejný osud jako matku

a bratra. Seianus si počíná velmi opatrně, vybírá si své oběti pomalu a metodicky.“

Královna zamyšleně přikyvovala. „To je logické. Aby Seianus uspěl, bude muset odstranit všechny Tiberiovy potenciální dědice, kteří jsou příliš staří na to, aby potřebovali regenta. To je rozhodně jeho cesta k moci. Pokud se stane regentem mladého císaře, který poté náhodou tragicky zahyne, nebude mít senát jinou možnost než prohlásit jej za imperátora, jinak by riskoval další občanskou válku.“

Vespasián pocítil neklid při představě, že by se jeho přítel Caligula mohl stát obětí Seianových machinací. „A co Seianovy listy Poppaeovi, které dokazovaly, že jsou spojenci? Nepodařilo se Antonii, přestože byly zničeny, použít je jako hrozbu, že by je mohla mít v rukou, a přimět Poppaea, aby změnil strany?“

Sabinus se zachmuřil. „Bohužel ne. Poppaeus si chvíli dělal starosti a nejspíš o tom i uvažoval, ale pak ji nazval intrikáňkou a požádal ji, aby mu ty dopisy předložila, což samozřejmě nemohla. A potom zmizeli Asiniovi liktoři, kteří ten masakr přežili, a nejspíš z nich mučením dostali pravdu o jeho smrti, protože Poppaeus napsal Antonii, že s určitostí ví, že na něj nic nemá.“

Tryfena se na okamžik zamyslela a pak potřásla hlavou. „Takže Asinius nakonec zemřel zbytečně. No, musíme se postarat o to, aby jeho smrt nezůstala nepomstěna.“ Vstala na znamení, že je audience u konce. „A teď jděte, moje modlitby vás budou provázet.“

Bratři vstali. „Děkujeme, paní,“ řekli současně.

„A já děkuji vám, protože pokud uspějete, zbavíte mě mého úhlavního nepřítele a současně pomůžete mé příbuzné pojitit postavení našeho rodu v Římě.“ Oba je objala. „Hodně štěstí, pánové. Dopravte toho kněze Antonii, aby jej mohla použít ke svržení Seiana.“

Vespasiánovi pádily hlavou myšlenky, zatímco se Sabinem kráčeli pod vysokými stropy slabě osvětlených chodeb paláce a jejich kroky se odrážely od mramorových zdí. Vyhlídka na činnost a úlevu od nudy, kterou trpěl, byla skutečně vítaná. Stejně tak se těšil na možnost pomstít Asinia, jemuž vděčil za svoji hodnost vojenského tribuna, tím, že do Říma

dopraví jediného muže, který mohl spojit stříbro použité k financování thráckého povstání se Seianovým osvobozenkem Hasdrem. Jestli to bude stačit na to, aby Seiana v imperátorových očích zničili, nevěděl, ale pokud o to žádala Antonia, věřil, že se to úsilí a riziko vyplatí. Ale jak dlouho jim tahle mise potrvá? Žil v naději, že se příští měsíc vrátí do Říma za Caenidou, teď se však musí vydat zcela opačným směrem za mužem, jehož místo pobytu bylo, hodně nadneseně řečeno, nejasné.

„U bohů, myslel jsem, že už brzy pojedu domů,“ zabručel.

„Ale vždyť odjíždíš domů už zítra, bratříčku,“ zasmál se Sabinus. „Jen to vezmeme trochu oklikou.“

Vespasián jeho humor nesdílel. „Jenže to může trvat i půl roku.“

„To doufám ne. Musím být o volbách v Římě. Antonii se podařilo zajistit mi imperátorův souhlas, aby mě zařadili na seznam možných kvestorů. Díky její pomoci mám velmi dobrou šanci, že mě zvolí, zvlášť teď, když volí už jen senát, a ne kmenové shromáždění.“

„No, to máš štěstí,“ zavrčel Vespasián. Nějak se pro bratrovy úspěchy nedokázal nadchnout.

„Děkuji za tohle vroucné a opravdu srdečné blahopřání, bratříčku.“

„Přestaň mi tak říkat.“

„Kašlu na tebe.“

„Pane, pane!“ U vstupu do paláce čekal Magnus. Dva mohutní ozbrojení členové palácové stráže mu bránili ve vstupu kopími.

„Magne, co se děje?“

„Ti neřadí mě odmítají pustit,“ odpověděl a mračil se na dva strážné se zrzavými plnovousy.

„Opatrně, Římane,“ zavrčel větší z těch dvou. Byl aspoň o hlavu vyšší než Magnus. „Sem vládá Říma nesahá.“

„Dej se vycpat, ty liščí synu.“

Mohutný Thrák se ohnal násadou kopí proti Magnovu obličejí. Magnus se shýbl, zaklínil pravou nohu za levou nohu strážného a škuhl. Strážný padl rovnou na záda.

„To stačí!“ Vespasián vskočil mezi ně a odtlačil Magna od jeho soka. „Zpátky, Magne.“ Obrátil se ke strážnému. „Ukončeme to, omlouvám se za chování toho muže.“

Sabinus přistoupil před druhého strážného, který zvedl kopí proti Vespasiánovi. Ležící strážný rychle pohlédl na oba bratry, pak vrhl záštiplný pohled na Magna a pomalu přikývl. Věděl, že by nebylo rozumné zahrávat si se dvěma Římany, kteří budili dojem, že jsou zvyklí vydávat rozkazy.

Vespasián odváděl Magna z kopce přes pochodněmi osvětlené náměstí před palácem. „To byla pěkná pitomost. Co tě to napadlo, chtít se pouštět do šarvátky s palácovými strážemi?“

Magnus si stál na svém. „No tak mě měli pustit. Bylo to opravdu naléhavé. Paetus mě poslal, ať tě co nejrychleji seženu. V táboře se mu to začíná vymykat z rukou.“

Když procházeli starobyrou branou Filippopole, dolehly k nim výkřiky a nadávky z římského tábora vzdáleného asi tři čtvrtě kilometru. Ve slabé záři půlměsíce se dali do běhu po nerovném terénu. Magnus nedokázal bratrům sdělit příčinu nepokoje. Věděl jen to, že došlo k potyčkám a že k Paetovi dorazila delegace rozhněvaných vojáků. Dříve než jim dá odpověď, chtěl se poradit s Vespasiánem jako tribunem dvou kohort Čtvrté Skytské.

V pretoriánské braně nestály žádné stráže, jen centurio z hlídky, který vážně pohlédl na přicházejícího Vespasiána.

„Nevím, co to do nich vjelo, pane,“ zsalutoval. „Doutnalo to celý den od chvíle, co se našla ta těla.“

„Jaká těla, Albine?“ oplatil mu Vespasián pozdrav.

„Tři naše chlapce našli dnes ráno v lesích, pane. Ztratili se před pár dní. Byli ošklivě pořezaní. Někdo se na nich vyřádil s noži. Aspoň tak jsem to slyšel, sám jsem je neviděl. Dva jsou mrtví a ten, co přežil, na tom není vůbec růžově.“

„Děkuji, centurione,“ odpověděl Vespasián. Zamířil branou na Via Praetoria následován Sabinem a Magnem.

Tábor posévaly velké i malé skupinky legionářů, kteří se mezi sebou dohadovali buď v jezírkách třepotavé záře pochodní, nebo ve stínech za kasárenskými budovami. Občas vypukly šarvátky, které přetížení centurioni, jimž pomáhali jejich zástupci *optioni*, krotili sice jen s obtížemi, ale pořád se zdálo, že si udržují autoritu; alespoň se tedy nedočkali žádných

protiútoků, když vrazili do chumlů bojujících legionářů a rozháněli je ranami holí.

„Zdá se, že disciplína se úplně nerozpadla,“ poznamenal Vespasián právě ve chvíli, kdy jeden centurio divoce odtrhával jakéhosi ostříleného veterána od zakrváceného mladšího soupeře. Starší muž se chystal centuriona udeřit, ale pak svěřil ruce, protože mu došlo, že za útok na vyššího důstojníka neexistují žádné polehčující okolnosti. Trestem byla smrt.

„To je ale chaos,“ poznamenal posměšně Sabinus. „Čemu teda říkáte ve Čtvrté Skytské disciplína, pokud tohle není totální selhání? Něco takového by bylo u Deváté Hispánské důvodem k decimaci.“

Vespasián se nemínil pouštět do sporů o relativních přednostech své a bývalé Sabinovy legie. „Mlč, Sabine. Teď potřebuju působit hlavně důstojně. Musím najít Paeta. Ty jdi s Magnem a počkej u mě doma. Tohle je vojenská záležitost a tebe se netýká.“ Upravil si tógu přes ohnutou levou paži a s hlavou vysoko vztyčenou vykročil pomalu po Via Praetoria, nevšímavý k chaosu vládnoucímu všude kolem. Míjel různé skupiny a volání a šarvátky postupně ustávaly. Legionáři si všimli svého tribuna, který se nesl jako magistrátní úředník v Římě a rozhodně odmítal brát je na vědomí. Vrozený respekt, který chovali k lidem ve vyšším postavení, jim zchladil hlavu a oni přerušili hádky a konfrontace a vykročili mlčky za Vespasiánem směrem k *Principii* ve středu tábora.

Jakmile dorazili k hlavní budově, dav, který se tam mezitím shromáždil, se rozestoupil. Vespasián vystoupil po několika stupních a prošel mezi sloupy průčelí. Dva centurioni, kteří strážili velitelství posádky před vzteklým davem, se postavili do pozoru za řinčení falér a předvedli bezvadný pozdrav. Vespasián jej oplatil a pak vstoupil do budovy, aniž se jedinkrát ohlédl po stovkách mužů stojících v tu chvíli venku.

Publius Junius Caesennius Paetus se zvedl z židle za velkým stolem na opačné straně místnosti. „Á, tribune, to je dobře, že jsi tady,“ prohlásil a dával si pozor, aby aristokratickým tónem bezvadně pronášel každou slabiku. „Doufám, že jsem nenarušil váš večer s královnou. Tvůj muž mi říkal, že jste ji šli s bratrem navštívit.“

„Ne, pane, Magna jsme potkali až cestou zpátky,“ odpověděl Vespasián a přešel asi dvacet kroků ke stolu.

„To je dobře. Těším se, až se s tvým bratrem seznámím. Jestli se nemýlím, sloužil během povstání u Deváté Hispánské v Africe, že? Můj bratranec tam byl tou dobou jako tribun u Třetí Augustovy. Bylo to tam docela složité. Co kdybyste se mnou zítra oba povečeřeli?“ navrhl Paetus. Posadil se a pokynul k židli naproti. „Proším, udělej si pohodlí, Vespasiáne.“

„Děkuji, Paete,“ napodobil Vespasián svého nadřízeného a upustil od vojenské formálnosti.

„Došlo tady k poněkud choulostivé situaci. Muži jsou nešťastní, začali se mezi sebou rvát a potom za mnou vyslali delegaci. Jak víš, mají právo přijít se stížností za velícím důstojníkem.“

„Jistě. Všiml jsem si určitého neklidu, když jsem se vracel v podvečer z lovu,“ odpověděl Vespasián a snažil se jako vždy při rozhovoru s tímto vzdělaným patriciem co nejvíce potlačovat svůj provinční sabinský přízvuk. „Nač si stěžují?“

„No, klíčem všeho je to, že se nudí, ale to všichni víme. Do Hádu, všichni se nudíme. Já se nudím k smrti, že vězím na tomhle všivém místě. Jenže oni mají aspoň každý rok dovolenku, zatímco lidé jako ty a já tady vězíme pořád. Svého malého Lucia jsem neviděl od jeho pěti let, a to už mu teď bude skoro deset. Víc než čtyři roky jsem nebyl v divadle ani jsem neviděl v aréně lov na divou zvěř, a víš přece, jak mám tyhle zápasy rád.“

„Ano, jenže nuda přece nemůže omluvit to, co se děje tam venku.“

„Ne, ne, samozřejmě. Vůdce skupinek čeká bičování, pak převlečení k jiné kohortě, a obávám se, že zítra ráno budeme muset dva hochy popravit za to, že napadli nadřízené důstojníky. Jsou v tuhle chvíli ve vězení a nejspíš se cítí hodně pod psa. Tohle chování nebylo potřeba.“

Problém je, že dnes ráno jsme našli tři muže, které někdo hodně bestiálně mučil. Jeden z nich stále žije, je ve špitále. Doktor říkal, že přežije, i když já na jeho místě bych o to asi nestál, ale to jen mezi námi. Náhodou jsme objevili ještě další dvě mrtvoly, dva posly. Podle všeho šlo o císařské posly, ale nebylo na nich nic, podle čeho bychom je mohli identifikovat, takže nevíme. V každém případě spousta mužů teď žádá pomstu. Chápeš, jít a podpálit pár vesnic, utnout pár údů a znásilnit ženské pod šedesát. Vysvětlil jsem jim, že od chvíle, kdy jsme potlačili povstání,

taková věc nepřipadá v úvahu, a většina z nich to pochopila. Jenže pak pár horkých hlav začalo obcházet druhé a tvrdit, že není fér, že vězí tady, zatímco jejich druhové z ostatních osmi kohort si v Moesii při odražení nájezdů z protějšího břehu řeky užívají bojů jako za starých časů.“

„Chápu, ale co s tím můžeme dělat?“

„No, právě kvůli tomu tady byla ta delegace. Chtějí, abych napsal guvernérů Pomponiu Labeovi a požádal ho, aby je povolal zpátky do Moesie a místo nich sem poslal jiné dvě kohorty. Musím přiznat, že mi to nepřipadá jako špatný nápad. Chtěl jsem to probrat s tebou jako jejich tribunem, než s nimi promluví. A musím to udělat rychle, protože ty hádky mezi nimi stále pokračují. Jejich tvrdé jádro se s odmítavou odpovědí nesmíří a chce vzít věci do vlastních rukou.“

„Je to dobrý nápad. Po tak dlouhé době nečinnosti se schopnosti mužů otupily, takže z vojenského hlediska to dává smysl. Potíž je v tom, že od bratra vím, že velení v Moesii je opět v rukou Poppaea Sabina. Pomponius je znovu pouhým legátem Čtvrté Skytské.“

Paetus protáhl obličej. S Poppaeem nikdy nevycházel. „No tak napíšu Poppaeovi, tomu kluzkému malému zbohatlíkovi.“ Pohlédl omluvně na Vespasiána. „Promiň, kamaráde, nechtěl jsem se tě dotknout.“

Vespasián se v duchu usmál. Ačkoli Paetus pocházel z velmi starého a vznešeného etruského rodu, který se pyšnil řadou konzulů, vždy jednal s Vespasiánem jako se sobě rovným, alespoň pokud šlo o vojenské záležitosti. „To nic, Paete.“

„Dobrá. Ale napadá mě, že vzhledem ke vztahům, jaké máme s Poppaeem, asi nebude na moji žádost hledět s velkým nadšením. Ale kdybys ty napsal Pomponiovi jako tribun Čtvrté Skytské a požádal ho jako svého legáta, šlo by čistě o vnitřní záležitost v rámci legie a nemělo by to s Poppaeem nic společného.“

Vespasián si uvědomil, že už nemůže dál nadřízenému tajit své plány. „Udělám něco lepšího, Paete, můžu ho o to jménem mužů požádat osobně.“

„Ale kamaráde, něco takového není potřeba.“

„Chtěl jsem počkat, až ti pošle královna úřední zprávu, ale o něco mě požádala.“ Sdělil Paetovi, co mohl, aniž zmínil Antoniino jméno ani koho hledá.

Když skončil, Paetus se naklonil nad stůl, opřel si své pěstěné ruce o rty a zamyšleně si Vespasiána prohlížel.

„Neříkáš mi všechno,“ poznamenal po chvíli. „Tvůj bratr přijede z Říma. Oba spěcháte za královnou a pak najednou máš jet do Moesie s malou skupinkou královniných stráží, aby ses tam z důvodů, které, jak tvrdíš, mi nesmíš prozradit, utkal s oddílem getských nájezdníků, a pak už se nevrátíš. Shrnul jsem to správně, že, Vespasiáne?“

„Ano,“ připustil Vespasián a uvědomoval si, že celá záležitost musí vypadat velmi podezřele.

„Víš, nejsem hlupák. Pocházím z rodu, který se už po staletí aktivně zabývá politikou, takže za tebe doplním pár mezer, když dovolíš. Zaprvé, Tryfena je pravnučkou Marka Antonia a ten, čistě náhodou, byl otcem Antonie, která byla spojenkyní zesnulého konzula Asinia, jemuž vděčíš za své místo tady a za kterým jsi odchvátal okamžitě, jakmile dorazil do Poppaeova tábora. Nikdy jsi mi neřekl, co jste spolu probírali, a já se tě neptal, ale možná je to irrelevantní, protože Asinius odjel velmi záhy poté a zahynul na zimnici cestou do své provincie. Nebo tomu aspoň máme věřit.“ Paetus rozhodil ruce a nasadil nevěřičně výraz. „Ovšem v ten samý den, kdy Asinius odjel, jsem objevil Poppaeova tajemníka Krata, několik Asiniových liktorů, pár pretoriánských gardistů a ještě jednoho člověka, co si podle všeho někam založil hlavu, všechny mrtvé ve stejném stanu, který používal Asinius. A pak ses ztratil na dva dny ty a nevrátil ses, dokud Poppaeus neodjel do Říma.“

Vespasián se neklidně zavrtěl. Viděl, že Paetus správně skládá jednotlivé dílky k sobě, ale třebaže ho měl rád a vážil si jej, neměl tušení, jaké chová politické sympatie. Kdyby mu řekl, jak se věci mají, mohlo by to být velmi nebezpečné. Paetus vycítil jeho neklid, usmál se a pokračoval dál.

„Ale nebyls jediný člověk, který se tehdy vypařil. Zmizel taky jeden zvlášť nepříjemný kněz s lasiččím obličejem, kterého po tom dni už nikdo nespatrił, pokud si správně vzpomínám.“ Paetus se odmlčel a zadíval se zpřímá Vespasiánovi do očí. „Když ti teď řeknu, že vím, že ta bezhlavá mrtvola ve stanu patřila Seianovu osvobození Hasdrovi, kterého jsem znal z Říma, a když ti řeknu taky to, že vím, že on a Poppaeus kuli pikle s tím knězem, protože jsem je viděl spolu, a když ještě

dodám, že vím, že Antonia rozhodně není Seianovou přítelkyní, dovoluji mi, abych zkusil jako znalec odhadnout, co máš za lubem?“

„Myslím, že raději ne, Paete, v zájmu nás obou,“ odpověděl opatrně Vespasián. „Fakta, jak jsi je vyložil, jsou správná, ale já bych se nerad dostal do postavení, kdy bych musel, jakkoli možná nepravdivě, popřít přesnost některého případného závěru, ke kterému bys na jejich základě dospěl.“

Paetus pomalu přikývl. „Chápu. No, možná bude lepší, když si nechám své domněnky pro sebe. Ale povím ti aspoň jedno: kdyby tvůj bratr přijel za Tryfenou s posláním od Antonie a kdyby mělo tohle poslání něco společného s fakty, která jsem ti právě předložil, rád bych ti pomohl s vynaložením všech svých sil, protože by to jen prospělo zájmům mého rodu.“

„Kdyby to všechno byla pravda, potom bych rád přijal tvoji pomoc, Paete.“ Vespasián cítil, jak mu ze srdce spadl velký kámen.

„Dobře, takže teď máme aspoň jasno.“ Paetus zatleskal a pak si zamnul ruce. „Využijeme ten rozruch v táboře jako zástěrku pro tvůj odjezd na sever. Mužům sdělíme, že se chystáš jejich jménem žádat Pomponia, a vezmeš s sebou vůdce skupin kvůli převelení. Já ti dám *turmu* pomocné jízdy jako doprovod přes průsmyk Succi do Moesie.“

„Proč potřebuju nějakou zástěrku a doprovod?“ zeptal se Vespasián, kterému takové plánování připadalo až příliš překombinované.

„Zástěrku proto, že ne všichni naši centurioni smýšlejí tak jako my dva. Víم zcela nepochybně, že jistí lidé v Římě věří, že Hasdrovu a Kratovu smrt máme na svědomí buď ty, nebo já. Ty, protože jsi okamžitě poté zmizel, a já, protože jsem ta zabití nenahlásil.“

„Komu ale bylo známo, žeš o nich věděl?“

„Náš vlastní centurio Caelus mě viděl vyjít ze stanu, a jak možná víš, nebo snad nevíš, je celým srdcem oddaný Poppaeovi.“

„Aha.“

„No právě. A já se obávám, že není náhoda, že náš vrchní centurio zůstal zde, aby na nás dohlížel a hlásil každý náš krok Poppaeovi a jeho přáteli. Kdyby ohlásil, žeš odjel do Moesie s Tryfeninými vojáky, vypadalo by to, že podnikáš kroky proti nim, a to je věc, které se chci

vyhnout, zvláště pokud uspěješ a odvezeš do Říma to, co si myslím, že povezeš. A doprovod potřebuješ, protože vím naprosto jistě, že tvůj život je v ohrožení.“

Vespasián ztuhl. „Jak to víš? Dnes odpoledne se mě pokusili zabít dva muži, ale jediní lidé, kterým jsem o tom řekl, jsou můj bratr a královna.“

„Takže dva?“

„Ano, a oba jsou mrtví.“

„No, myslím, že bys měl jít se mnou za tím ubožákem do špitálu, ale nejprve promluvíme k mužům.“

Vespasián s Paetem vyšli z Principie do tábora zalitého září pochodní. Na rozhodnutí svých velitelů čekali všichni muži z obou kohort a pomocné aly; do studeného nočního vzduchu stoupala pára z jejich dechu. Dav ztichl v očekávání, když Paetus stojící nahoře na schodech rozepjal paže v rétorickém gestu označujícím jednotu.

„Muži thrácké posádky,“ zvolal hlasitě vysokým hlasem, aby se nesl až k zadním řadám. „Přišli jste za mnou se stížností. Je hanba, že nemůžeme pomstít své druhy zde v Thrákii. Ale poradil jsem se se svým tribunem a ten se nabídl, že osobně zajede na velitelství legie a předloží vaši věc samotnému legátovi. Poprosí legáta, aby vás dal vystřídat, a vy jste se mohli pomstít v Moesii.“

Zvedl se mohutný jásot.

„Avšak,“ pokračoval Paetus do hluku, „došlo k případům porušení kázně, které kvůli udržení morálky nemohou zůstat nepotrestané. Dva muži vinni tím, že napadli vyšší důstojníky, budou ráno popraveni.“ Jásot utichl. „Nelze jinak. A dále předáte k potrestání vůdce skupin. Každý dostane dva tucty ran holí a potom, protože není možné, aby zde kvůli tomuto znamení rebelantství zůstali, doprovodí tribuna na velitelství legie, kde je převedl k jiné kohortě. To je cena, kterou musíte zaplatit za to, že jste hrozili vzpourou a nepředložili jste mi nejdříve svoji stížnost důstojným způsobem hodným římských vojáků. Řím nebude tolerovat rebelantství v řadách svých legií. Pokud nepřijmete tyto podmínky, budete muset zabít mne i svého tribuna, a poté se po zbytek svých krátkých životů stanete štvanci. Zvedněte pravou ruku, pokud souhlasíte.“

Legionáři začali mezi sebou mumlavě hovořit. Sem tam se někdo ozval hlasitěji, ale nebylo to nic proti napětí, kterého byl Vespasián svědkem předtím. Postupně se začaly zvedat ruce, až nakonec každý muž stál se zdviženou pravicí.

Paetus přikývl. „Dobrá, nyní vydejte své vůdce. Na důkaz smíru, pokud předstoupí sami, snížím počet ran na jeden tucet.“

V tu chvíli byl v davu patrný pohyb a pak vystoupili tři muži. V jednom z nich poznal Vespasián prošedivělého veterána, kterého viděl, jak se ovládl a neudeřil centuriona. Muž se postavil do pozoru a oslovil Paeta.

„Legionář Varinus z druhé centurie páté kohorty prosí o svolení promluvit, pane.“

„Pokračuj, legionáři,“ odvětil Paetus.

„My tři jsme spolustolovníci těch dvou mužů ve vězení a tři mužů, které dnes objevili. Přebíráme plnou odpovědnost za výtržnost, která začala z naší přirozené touhy pomstít naše druhy, a rádi se podrobíme trestu. Chceme však požádat o jedno: milost pro naše dva druhy odsouzené k smrti, pane.“

„To není možné, Varine. Oba muži vztáhli ruku na důstojníka. Musejí zemřít.“

Z obličejů legionářů vyčetl Vespasián, že pokud bude rozsudek vykonán, nespokojenost mezi vojáky přetrvá. Naklonil se k Paetovi a něco mu naléhavě šeptal. Paetův obličej se rozzářil. Také on hledal způsob, jak se z tohoto mrtvého bodu dostat. Přikývl. Vespasián se obrátil a oslovil dav.

„Prefekt Paetus je se mnou zajedno, že vzhledem k tomu, že k přeštokům došlo za tmy, mohlo dojít k případu záměny totožnosti. Je možné, že oba přeštoky spáchal jeden muž. Protože si nemůžeme být jisti, který z obou mužů je viník, měli by losovat. Ten, který prohraje, bude popraven, vítěz bude potrestán stejně jako vůdci skupin. Žádné další smlouvání v celé záležitosti nepřipadá v úvahu.“

Varinus a jeho dva druhové se postavili do pozoru.

„Centurione Caele,“ zvolal Paetus, „dej je odvést. Trest bude vykonán zítra, druhou hodinu po rozbřesku. Zavel mužům rozchod.“

Centurio, muž kolem pětaticeti s hranatým obličejem, předstoupil

a vypadal opravdu působivě s bílým chocholem na přilbě a spoustou falér, které se v záři pochodní třpytily.

„Pane, než se muži rozejdou, chtěl bych něco navrhnout.“

Paetus obrátil oči v sloup. Začínal mít pocit, že tohle jednání snad nikdy neskončí, ale musel vyslechnout, co má hlavní centurio a úřadující prefekt tábora na srdci. „Ano, centurione.“

Caelus obrátil svůj chladný podezíravý pohled k Vespasiánovi. „Tleskám nabídce tribuna, že jménem mužů bude intervenovat u legáta. Ale domnívám se, že jeho žádosti by dodalo váhy, pokud by s ním byl i zástupce centurionů.“ Z davu se ozvalo souhlasné mumlání. „A bylo by vhodné, kdybych jako nejvýše postavený centurio v posádce byl tím zástupcem já.“

Mumlání přešlo v jasot a ozývalo se volání „Caelus“. Paetus se obrátil k Vespasiánovi a omluvně se usmál. „Promiň, kamaráde, přechytračil nás. Vypadá to, že dostaneš do své skupinky nevíтанého hosta,“ prohodil tiše a pak zvýšil hlas. „Souhlasím. Centurio doprovodí vašeho tribuna.“ S tím se obrátil a zamířil po bočních schodech Principie ke špitálu. Vespasián se vydal za ním. Cestou pohlédl na Caela, který se pousmál. V tom úsměvu bylo skryté nepřátelství.

„Vypadá to, že si tě chce centurio pohlídat,“ poznamenal Paetus, zatímco kráčeli přes slabě osvětlené cvičiště za Principií ke špitálu.

„Ano, něco v něm vzbudilo podezření,“ odvětil Vespasián, „ale je zbytečné si teď s tím dělat starosti, už se ho nezbavím. Naléhavější otázkou je to, jak vysvětlím přítomnost šesti královských mužů ve výpravě a jak se Caela zbavím, až si promluví s Pomponiem.“

„Odpověď na první otázku je snadná, prostě řekneš, že nesou Pomponiovi poselství od Tryfeny a využívají tvůj doprovod kvůli ochraně na cestě. Odpověď na druhou je trochu složitější.“ Paetus na Vespasiána významně pohlédl.

„Musím ho zabít?“

„Nejspíš ano. Pokud samozřejmě nechceš, aby Poppaeus zjistil, kam jdeš a co chceš dělat.“ Paetus prošel dveřmi špitálu. Vespasián ho následoval a věděl, že jeho nadřízený má pravdu.

Uvnitř je udeřil do nosu zápach hnijícího masa a zaschlé krve. Paetus zavolal na otroka, který stíral podlahu. „Přiveď lékaře.“ Otroak se lehce uklonil a chvátal pryč.

Vzápětí se objevil lékař. „Dobrý večer, pane, co si přeješ?“ Podle přízvuku byl Řek podobně jako většina vojenských lékařů na Východě.

„Odveď nás za tím mužem, kterého přinesli odpoledne, Hesiode.“

„Teď spí, pane.“

„No tak ho probuď. Musíme s ním mluvit.“

Lékař váhavě přikývl. Popadl olejovou lampu a vykročil jako první. Prošli pokojem s dvaceti lůžky, z nichž většina byla obsazená, a pokračovali dál dveřmi na konci do temné chodby s třemi dveřmi na jedné straně. Zápach tady zesílil. Lékař se zastavil u prvních dveří. „Rozklad masa pokročil, cos ho naposledy viděl, pane. Pochybují, že to přežije.“

„Podle mě stejně ani nechce,“ podotkl Paetus a vstoupil za lékařem do místnosti.

Vespasián ho následoval a málem se zalkl. Odporně sladký puch rozkládajícího se masa se skoro nedal snést. Lékař zvedl lampu a Vespasián pochopil, proč muž ztratil zájem žít. Nos a uši měl odřezané, rány mu kryl zakrvácený obvaz, kterým měl ovinutý obličej. Ruce měl také ovázané – a scházely mu dlaně a všechny prsty. A soudě podle krvavého obvazu v rozkroku to nebyly jediné části těla, o které muž přišel. Voják se probudil, když mu na tvář dopadlo světlo, a pohlédl s prosebným výrazem na návštěvníky.

„Pomoz mi umřít, pane,“ zaskuhral. „Těmahle rukama už neudržím meč.“

Paetus pohlédl na doktora a ten pokrčil rameny. „Dobrá, legionáři,“ řekl, „ale nejdříve chci, abys tady tribunovi pověděl to, cos vyprávěl mně.“

Legionář upřel na Vespasiána usouzený pohled. Nemohlo mu být víc než osmnáct. „Čekali na nás v lesích, pane.“ Pomalu vyřázel slova. „Dva z nich jsme zabili, než nás přemohli. Vypadali jako Thrákové, ale jejich jazyk se lišil od toho, kterým se mluví tady, a taky měli na sobě kalhoty.“ Hlas mu selhával. Lékař mu přidržel u úst pohár s vodou a on lačně pil. „Začali Postumem, zacpali mu ústa, aby nemohl křičet, a pak ho řezali na kusy – pomalu. Byl těžce zraněný během toho přepadení, tak nevy-

držel dlouho. Jeden z nich nám řecky sdělil, že stejně naloží i s námi, když nebudeme spolupracovat. Můj kamarád jim řekl, ať se jdou vycpat. To je našťvalo a dořezali ho hůř než Postuma. To už jsem byl hrůzou bez sebe, pane, a když mě pak párkrát taky řízli, řekl jsem, že jim pomůžu. Odpusť.“

„Co chtěli?“ zeptal se Vespasián.

„Chtěli, abych jim tě ukázal, až opustíš tábor, pane. Čekali jsme dva dny, a pak jsi dnes ráno vyjel se dvěma otroky na lov. Promiň, ulevilo se mi, myslel jsem, že mě nechají být. Ale oni mě nazvali zbabělcem, který zradil vlastní lidi, a dva z nich mi udělali tohle, zatímco druzí dva se vydali za tebou.“

„Byli čtyři?“ Vespasián pohlédl na Paeta, který zvedl obočí.

„Ano, pane. A teď to skončete.“

Paetus tasil meč. „Jak se jmenuješ, legionáři?“

„Decimus Falens, pane.“

Paetus mu přiložil hrot meče pod levé dolní žebro. „Opusť tento život v míru, Decime Falene, nezapomeneme na tebe.“ Levou rukou sevřel muži hlavu a vrazil mu meč do hrudního koše až k srdci. Falens sebou prudce zaškubal, vyvalil oči bolestí a pak, zatímco z něj unikala život, pohlédl vděčně na Paeta.

KAPITOLA III

MUŽI Z DRUHÉ A PÁTÉ KOHORTY Čtvrté Skytské legie se postavili do pozoru před dřevěným špalkem a čtyřmi dvoumetrovými kůly. Po cvičišti se neslo vysoké troubení signálního rohu, *buciny*. Vespasián stál vedle Paeta na pódiu a unaveným zrakem obhlížel vyrovnané řady legionářů. Moc toho nenaspal. Nedokázal zklidnit myšlenky. Po návratu ze špitálu do své ubikace vyličil Sabinovi a Magnovi, co se během večera přihodilo. Paetova nabídka turmy o třiceti jezdcích jako doprovodu do Pomponiova tábora je trochu rozveselila, ale nikoho netěšila vyhlídka na to, že jim bude dělat doprovod Poppaeův muž, ani fakt, že někde venku na ně budou z úkrytu mířit další dva Getové. Jejich nářky ovšem nepadly na úrodnou půdu, protože Vespasián se pustil do čtení dopisů, které mu přivezl Sabinus. Listy od rodičů obsahovaly pouze novinky z jejich usedlostí od otce a nespočetné rady od matky, ale Caenidina láskyplná slova plná touhy ho vzala za srdce.

Znovu zazněl roh a Vespasián se soustředil na dění kolem. Z vězení vedle špitálu vyvedli pět mužů přímo před kohorty. Stráže je zastavily před sloupy a špalkem. Muži byli jen v sandálech a neopásaných červenohnědých tunikách jako ženy.

„Centurione Caele,“ zvolal Paetus, „připrav vězně k potrestání.“

„Věžňové, pozor!“ vyštkěl Caelus. Muži se napřímili. „Věžňové, kteří budete losovat, předstupte.“

Dva z pěti vystoupili z řady. Caelus zvedl pěst. Držel v ní dvě stébła. „Ten, který si vytáhne krátké stébło, bude obviněn z napadení obou důstojníků a velitel posádky nad ním vynese rozsudek. Ten,

který si vytáhne dlouhé stéblo, dostane tucet ran holí s ostatními. Losujte.“

Dva bezmocní muži, jimž ještě nebylo ani třicet, na sebe pohlédli a ztěžka polkli. Oba současně natáhli ruku a vybrali si z Caelovy ruky stéblo. Vespasián snadno poznal toho, který prohrál, protože muž sklonil hlavu a svěsil ramena, zatímco druhý zůstal vzpřímeně stát, jen hrud' se mu prudce zvedala, jak zhluboka dýchal úlevou. Nikdo se nikdy tak netěšil na výprask jako on, uvažoval Vespasián.

„Prefekte Paete,“ zavolal Caelus, „tento muž je vinen. Jaký je tvůj rozsudek?“

„Smrt,“ odvětil stručně Paetus.

Rychlost, s jakou byl rozsudek vykonán, Vespasiána zaskočila. Muže předvedli ke špalvu a přinutili ho před ním pokleknout a položit na něj ruce. Dobrovolně sklonil hlavu a pak sevřel rukama špalek. Věděl, že aby smrt byla rychlá a čistá, musí držet tělo pevně. Jeden ze strážných k němu přistoupil s taseným mečem a rychlým mocným švihnutím srazil odsouzenci hlavu. Jeho tělo přepadlo vpřed na špalek a zkropilo ho silným proudem krve.

Muži z druhé a páté kohorty stáli mlčky a upírali pohled na mrtvého druha, zatímco strážní rychle sebrali jeho hlavu a odnášeli ji i s tělem pryč.

„Věznové ke kůlům,“ vyštěkl znovu Caelus a poklepal svou holí o nohy. Čtyři zbylí muži přistoupili ke kůlům a všichni současně zvedli paže nad hlavy. Mnohokrát byli svědky bití a znali postup. Strážní jim připevnili kolem zápěstí kožené popruhy a pak jim strhli ze zad tuniky, takže muži zůstali stát jen v bederních rouškách. Caelus a tři další centurioni se postavili se silnými rákoskami z révy, znakem svého úřadu, nalevo od každého z odsouzenců.

„Jeden tucet ran na můj povel,“ zvolal Caelus. „Jedna!“

Čtyři hole současně dopadly na ramena mužů, kteří zaťali každý sval v těle a přerývaně vydechli.

„Dvě!“

Rákosky znovu prořaly vzduch, tentokrát zasáhly těla těsně pod šrámy způsobenými první ranou. Vespasián si uvědomil, že tito centurioni se ve své práci vyznají, protože každou ránu zasadili o něco níž, aby nezasáhli

pokaždé stejné místo a neriskovali, že odsouzcům zlomí kosti. Cílem bylo potrestat, ne zmrzačit. Kdyby to trest vyžadoval, použili by bič.

Po osmé ráně začala třem mužům po pažích stékat krev, jak se jim kožené popruhy zařizly do zápěstí. Jen Varinus tomu dokázal zabránit. Vespasiánovi došlo, že veterán musí mít zkušenosti s tělesnými tresty a naučil se, že nesmí při každé ráně škubeť pažemi. Uvažoval, jestli tuhle radu předal také svým mladším druhům. Pokud ano, bylo zřejmé, že se ostatní nedokázali tolik ovládat a teď trpěli víc, než bylo nutné.

„Deset!“

Čtyři rákosky dopadly na hýždě mužů takovou silou, že se jedna, Caelova, rozlomila vejpl. Ulomený konec prolétl vzduchem a zasáhl s hlasitým zaduněním pódium důstojníků.

„Podejte mi druhou,“ zařval Caelus.

V nastalé krátké pauze se Paetus naklonil k Vespasiánovi a pošeptal mu: „Měl by si dávat pozor, jak žádá o novou rákosku, nemyslíš?“

Vespasián se usmál při narážce na centuriona Lucilia, známého mezi svými muži jako „Přineste mi druhou“ kvůli počtu rákosek, které zlomil o jejich záda. Patřil také mezi první důstojníky, kteří byli zavražděni, když se po Tiberiově nástupu na trůn vzbouřily panonské legie.

Padly poslední dvě rány a muže odřízli. K Vespasiánově úlevě všichni dokázali jít. Bylo by mrzuté, kdyby musel odložit odjezd kvůli čekání na to, až se jeden nebo více z nich dá dohromady. Ale centurioni odvedli svoji práci tak zkušeně, že všichni čtyři se odpoledne, třebaže s obtížemi, udrží v sedle.

„Legionáři, trest byl vykonán,“ zavolal Paetus. „V budoucnu předkládejte své stížnosti přímo mně a neohrožujte disciplínu v posádce. Centurione Caele, zavel mužům rozchod.“ Obrátil se a sestoupil z pódia. Vespasián ho následoval.

„No, jsem rád, že je po všem,“ poznamenal Paetus cestou k Principii. „Nevadí mi, že musím dávat popravít muže, ale když je to kvůli jejich pocitu marnosti, že nemohou pomstít své druhy, zanechává to ve mně nepříjemný pocit. Děkuji, žeš přišel na ten čestný způsob, jak ušetřit jeden život. Myslím, že ostatní přijali to bití dobře. Zmiň se o tom Pomponiovi, ano, kamaráde? Vypadá to, že jsou všichni dobří přátelé a on je